

KOMITI

Verkko-opiskelun kompetenssit, mitoitus ja tilastointi

VVYOP'06

28.3.2006

www.komiti.fi

Yhteistyöhanke

- ➔ Kuopion yliopisto, Turun yliopisto ja Tritonian oppimiskeskus (Vaasan yliopisto, Åbo Akademi i Vasa, Svenska handelshögskolan)
- ➔ Toteutetaan vuosina 2006-2007
- ➔ Yhteistyössä kutsupilottien kanssa
- ➔ Vastuunjako
  - ➔ Kompetenssit - Turun yliopisto
  - ➔ Mitoitus - Kuopion yliopisto
  - ➔ Tilastointi - Tritonia

Tavoitteena

- ➔ edistää yliopisto-opetuksen läpinäkyvyyttä verkko-opiskelun osalta Bolognan prosessiin liittyen
- ➔ tuottaa opetussuunnitelmien tueksi tietoa siitä, miten verkko-opiskelun työskentelytavat edistävät yleisten akateemisten ja työelämässä tarvittavien taitojen oppimista
- ➔ luoda verkko-opiskelussa yleisesti käytettävien opetus- ja opiskelumenetelmien mitoituksen perusteet ja esimerkkejä hyvistä käytännöistä
- ➔ kehittää verkko-opiskelun työskentelytapojen määrittelyn ja mitoituksen avulla verkko-opetuksen tilastointia

Kohderyhmät

- ➔ Opettajat
- ➔ Opetuksen (opintojaksot, oppiaineet, koulutusohjelmat) vastuuhenkilöt
- ➔ Verkko-opetuksen tukihenkilöstö ja asiantuntijat
- ➔ Yliopistojen opetuksen johto ja suunnittelu
- ➔ Välillisesti opiskelijat

Koulutus

Pitkäkestoinen pilottikoulutus (kutsumenettely) vuonna 2006

- ➔ pilottien (7 kpl) valinnan perusteena monimuotoisuus
  - ➔ tieteenala, kieli, laajuus, opintovaihe, opiskelijamäärä, toteutustapa, virtuaalisuuden aste
- ➔ pilottien toiminta koostuu oman opetuksen suunnittelusta, toteutuksesta ja arvioinnista kompetenssit, mitoitus ja tilastointi huomioiden

Kaikille avointa **lyhytkestoista koulutusta** vuonna 2007

Esiselvitys

- ➔ Selvitetään verkko-opiskelun kompetenssien, mitoituksen ja tilastoinnin nykytilaa
- ➔ Tarkastelun kohteena yhden valtakunnallisen yliopistoverkoston järjestämä koulutus
- ➔ Teemahaastattelut tehty ja alustavat tulokset koottu
- ➔ Verkkojulkaisu keväällä 2006

Kompetenssit

- ➔ Tuotetaan yliopistojen opetussuunnitelmatyön tueksi tietoa siitä, miten erilaiset verkko-opiskelumuodot edistävät yleisten akateemisten valmiuksien kehittymistä
- ➔ Lisätään opetussuunnitelmien läpinäkyvyyttä
  - ➔ määrittelemällä verkko-opiskelun tuottamat kompetenssit ja
  - ➔ kytketään ne osaksi opetussuunnitelmien tavoitteita
- ➔ Kehitetään ja arvioidaan kompetenssien saavuttamista tukevia opiskelijan ohjausmenetelmiä

Esiselvitys kompetensseista - haastattelukysymykset

- ➔ Mitä akateemisia yleisvalmiuksia verkko-opetuksella tavoitellaan?
- ➔ Vaikuttaako verkon käyttö opetusmenetelmien valintaan? Jos, niin miten?
- ➔ Miten opetussuunnitelma laaditaan? Mitä verkko-opetus edellyttää opetussuunnitelmaa tehtäessä, vaikuttaako mitenkään?
- ➔ Tavoitellaanko verkko-opetuksella jotain tiettyjä tietoteknisiä taitoja?
- ➔ Onko jotain opetusta joka sopii erityisen hyvin verkkoon? Onko sellaisia kompetensseja joita ei voi tavoitella verkko-opetuksen kautta?
- ➔ Onko opetuksen muutostarpeita olemassa?

Esiselvitys, Kompetensseihin liittyvät tulokset 1/2

- ➔ Opetukseen liittyvät tavoitteet eivät verkko-opetuksessa eroa muusta vastaavasta opetuksesta. Tosin tietoyhteiskuntataidot ja erilaiset työelämävalmiudet tulevat verkko-opetuksessa positiivisella tavalla esiin.
- ➔ Erityisesti tiedon haku, erilaisten tietovarantojen käyttäminen ja verkossa tapahtuva vuorovaikutus ovat tällaisia akateemisia taitoja.
- ➔ Verkon käyttö ei eroa opetussuunnitelmaprosessista muusta opetuksesta. Toisaalta valmista materiaalia pyritään hyödyntämään, toisaalta se ei verkko-opetuksessakaan kestä aikaa vaan materiaalia on koko ajan päivitettävä.
- ➔ Verkon käytössä ei ole tietoisesti tavoiteltu erityisiä tietoteknisiä taitoja. Opiskelijat näyttävät hämmästyttävän hyvin osaavan käyttää valtakunnallisessa opetuksessa eri yliopistojen erilaisia oppimisalustoja.
- ➔ Pullonkaulaksi on tullut opettajien huoli teknisen tuen puuttumisesta verkkomateriaalin tuottamisessa. Lisätyötä ei yleensä ole huomioitu suunnittelu- ja valmisteluajan resurssoinnissa.

Esiselvitys, Kompetensseihin liittyvät tulokset 2/2

- ➔ Verkko-opetus soveltuu erityisesti sellaisille kapean asiantuntijuuden aloille, joita kaikki opiskelijat tarvitsevat mutta jonka osaajia on harvassa yliopistossa.
- ➔ Vastaavasti myös englanniksi tarjottavaa materiaalia kannattaa tuottaa yliopistoverkossa.
- ➔ Verkko-opetus soveltuu sellaisille aloille, joita voi opiskella yksinään.
- ➔ Verkkoon ei sovi paljon vuorovaikutusta edellyttävä opetus, jossa pyritään edistämään tiettyjä ja vaikeasti määriteltäviä taitoja. Yksi esimerkki tällaisesta on kliininen työskentely (ts. asiakastyö) tai hieman yleistäen sellaiset taidot, joita pyritään edistämään harjoittelujaksojen myötä.
- ➔ Verkossa tapahtuva opetus yleistyy koko ajan, vaikkakin yhdistyneenä kaikkeen muuhun opetukseen. Yksikään opiskelija voi tuskin selvitä jatkossa osallistumatta verkko-opetukseen jossain muodossa.

Mitä komiti –hankkeessa tehdään kompetenssien osalta?

- ➔ Välitetään aiemmista tutkimuksista saatuja tietoja verkko-opetuksen suunnittelijoille ja opettajille.
- ➔ Kartoitetaan verkko-opetukseen osallistuneiden kokemuksia ja näkemyksiä kompetensseista, jotka voivat liittyä sekä alakohtaisiin sisältöihin tai laajemmin erilaisten tietoyhteiskunnan ja työelämän edellyttämiin valmiuksiin.
- ➔ Sovelletaan projektin kuluessa kerättyä tietoa opetussuunnitelmatyöhön ja verkko-opetuksen suunnittelukäytäntöihin.

Mitoitus

- ➔ Edistetään verkko-opintojen mitoituksen suunnittelun ja toteutuksen laatua
- ➔ Kehitetään ja arvioidaan mitoituksen perusteita
- ➔ Luodaan malleja hyvistä mitoituskäytännöistä
- ➔ Laaditaan ohjeita opiskelijoiden ajankäytön suunnitteluun

Esiselvityksen kysymykset - Mitoitus

- ➔ Mihin verkko-opiskelun mitoitus perustuu?
- ➔ Onko käytettävissä mitoitukseen liittyvää ohjeistusta?
- ➔ Eroaako verkko-opiskelun mitoitus perinteisestä opiskelun mitoittamisesta?
- ➔ Miten verkko-opiskelu huomioidaan ops:ssa, hopseissa? Varataanko verkko-opiskelulle aikaa?
- ➔ Tämänhetkisten mitoituskäytäntöjen yhteneväisyys: Ovatko mitoituskäytännöt ja -perusteet yhteneväisiä koulutusohjelmien tasolla? laitoksen tasolla? tiedekunnan tasolla? yliopiston tasolla? valtakunnallisesti?
- ➔ Mikä hyvää ja toimivaa nykyisissä mitoituskäytännöissä?
- ➔ Toivomuksia ja kehittämisehdotuksia mitoituksen kehittämistyöhön?
- ➔ Tehdäänkö opiskelijoiden ajankäytön seurantaa?
- ➔ Miten se vaikuttaa mitoitukseen?

Esiselvityksen tulokset – Verkko-opiskelun mitoitus 1/4

- ➔ Mitoitusasioita ei oteta tarpeeksi huomioon verkko-opiskelun suunnittelussa
- ➔ Yhtenäiset mitoituskäytännöt ja –perusteet puuttuvat
  - ➔ Opintojakson opettaja vastaa mitoituksesta
  - ➔ Mitoitus perustuu ”näppituntumaan” ja kokemuksiin ns. perinteisestä luento-opetuksesta-> ohjeita tai suosituksia ei ole
  - ➔ Saman opintojakson laajuus vaihtelee yliopistoittain
  - ➔ Myös tulkinnat opintojaksojen laajuudesta vaihtelevat
  - ➔ Samanlaajuiset opintojaksot eivät ole keskenään yhteismitallisia

Esiselvityksen tulokset – Verkko-opiskelun mitoitus 2/4

- ➔ Systemaattista opiskelijoiden ajankäytön seuranta ei tehdä
  - ➔ Opiskelijat kokevat verkko-opiskelun työläänä, mutta opintojaksojen ja verkko-opiskelun erilaisten työmuotojen edellyttämästä todellisesta ajankäytöstä ei ole tietoa
  - ➔ Satunnaista seuranta oppimisalustalta saatavista tunnusluvuista (kirjautumiset, läsnäoloaika verkkoympäristössä) tehdään

Esiselvityksen tulokset – Verkko-opiskelun mitoitus 3/4

Johtopäätökset

- ➔ verkko-opiskelun erityispiirteet tulee ottaa paremmin huomioon opintojen suunnittelussa ja mitoituksessa
  - ➔ Oppimisprosessin läpinäkyväksi tekeminen helpottaa verkko-opiskelun mitoitusta

- ➔ Tarve yhtenäisille mitoitushjeille ja –suosituksille on todellinen
  - ➔ Opintojen vertailtavuus, yhdenmukaisuus ja hyödynnettävyys yliopistojen välillä
  - ➔ Helpottaa verkko-opiskelun suunnittelua ja toteuttamista
  - ➔ Opintojen kuormittavuusarvio vastaa paremmin todellisuutta

Esiselvityksen tulokset – Verkko-opiskelun mitoitus 4/4

- ➔ Opiskelijoiden ajankäytön seurantaan verkko-opintojaksoilla tulee kiinnittää huomiota
  - ➔ Antaa todellista tietoa opintojen ja erilaisten verkko-opiskelun työmuotojen kuormittavuudesta
  - ➔ Helpottaa verkko-opiskelun suunnittelua ja oikeaa mitoitusta
  - ➔ Auttaa opiskelijaa hahmottamaan paremmin, mihin aika verkko-opintojaksoilla kuluu

Mitä KoMiti-hankkeessa mitoituksen osalta tehdään?

- ➔ Luodaan malleja hyvistä mitoituskäytännöistä mm. kehittämällä VerMit-hankkeessa tuotettua Verkko-opintojen mitoituksen arviointikehikkoa
  - ➔ Tarkoituksena saada aikaan **verkkotyökalu opettajalle** verkko-opiskelun suunnittelun tueksi ja mitoituksen perustaksi
- ➔ Laaditaan ohjeita opiskelijoiden ajankäytön suunnitteluun ja kehitetään **opiskelijan ajankäytön seurantaan oma työkalu**, jonka tuottamaa tietoa voi hyödyntää sekä opiskelija että opettaja

Tilastointi

- ➔ Luodaan verkko-opetuksen tilastointiperusteet
- ➔ Kehitetään ja arvioidaan toimivia käytäntöjä verkko-opiskelun ja -opetuksen
  - ➔ määrän arviointiin ja
  - ➔ toiminnan tilastointiin
- ➔ Edistetään tiedekuntien ja yliopistojen välistä opintojaksojen
  - ➔ vertailtavuutta ja
  - ➔ vaihdettavuutta
- ➔ Laaditaan perusteita luotettavan seurantatiedon kokoamiseksi virtuaaliopetuksen kehittymisestä
  - ➔ yliopistoittain ja
  - ➔ valtakunnallisesti

Haastattelukysymykset - Tilastointi

- ➔ Miten tilastoitte verkko-opetusta?
- ➔ Mitkä verkko-opetuksen tilastointitavoista ovat hyviä?
- ➔ Mitä puutteita verkko-opetuksen nykyisissä tilastointitavoissa on?
- ➔ Mitä tilastotietoja haluaisitte verkko-opetuksesta saada?
- ➔ Mihin verkko-opetuksen tilastointia voisi hyödyntää?
- ➔ Mitä kehitystoiveita teillä on verkko-opetuksen valtakunnalliselle ja yliopistokohtaiselle tilastoinnille?

Esiselvityksen tulokset - Verkko-opetuksen tilastointi 1/2

- ➔ Vuosittainen toimintakertomus OpM:lle
- ➔ Tunnusluvut:
  - ➔ verkkokurssien määrä
  - ➔ osallistujamäärät
  - ➔ suoritettut opintopisteet
  - ➔ virtuaalisuusprosentti
- ➔ Tiedot:
  - ➔ valtakunnallisesta verkko-opetuksesta
  - ➔ laitosten paikallisesta verkko-opetuksesta

Esiselvityksen tulokset - Verkko-opetuksen tilastointi 2/2

- ➔ Yleinen tutkimuksellinen intressi:
  - ➔ verkko-opetuksen kehittyminen
  - ➔ verkko-opetusta koskevat oletukset
- ➔ Verkko-opetuksen määrä koko opetuksesta
- ➔ Opetushenkilöstön koulutuksen tunnusluvut
  - ➔ TVT-koulutuksesta
  - ➔ Pedagogisesta koulutuksesta
- ➔ Tilastoinnin yhdistäminen laatutyöhön
  - ➔ määrällisten tunnuslukujen rinnalle laadullisia

Mitä KoMiti-hankkeessa tilastoinnin osalta tehdään?

- ➔ Kerätään tietoa verkko-opetuksen tilastoinnin nykykäytännöstä ja tilastointitarpeista
  - ➔ verkko-opetuksen vastuuhenkilöiden, opintoasioiden, Avoimen yliopiston, atk-palveluiden ja opiskelijoiden edustajien vuoropuhelu ja näkemysten kokoaminen Tritonian tilastoinnin suunnitteluryhmässä
  - ➔ esimerkkiopettajien, -laitosten ja -tiedekuntien kokemusten ja näkemysten kokoaminen pilottikoulutuksessa
  - ➔ kysely Opetusministeriöön
  - ➔ kysely SVY-yhdyshenkilöille ja yliopistojen opintohallinnoille
    - ➔ lähetetty svy-yhdyshenkilot@vy.fi –sähköpostilistan kautta 22.3.2006
    - ➔ vastaukset 18.4.2006 mennessä
- ➔ Laaditaan suositus verkko-opetuksen yliopistokohtaiseen ja valtakunnallisen tilastointiin

Kiitos mielenkiinnosta!